



Granülosit ve Monosit Bozukluğu Fizyopatolojisi

Prof. Dr. Fevzi ALTUNTAŞ
Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Tıp Fakültesi
İç Hastalıkları Anabilim Dalı
Hematoloji Bilimdalı Öğretim Üyesi

Dönem-III, Komite-II

AKUT LÖSEMi



Akut Lösemi

- **Tanım :**
 - Kemik iliği ve vücut dokularında kontrollsüz biriken klonal blast hücreleri ile karakterize malign hastalıklardan biridir.
- Anı başlangıçlı
- Eğer tedavi edilmezse birkaç hafta veya ay içinde ölümcüldür.
- İnsidans: 2-3 / 100,000



Akut Lösemi

- Kemik iliği hücrelerinde genetik bir bozukluk sonucu gelişir
 - a) *Epidemiyolojik kanıtlar :*
 - **1. Herediter Faktörler**
 - Fanconi anemisi
 - Down sendromu
 - Ataxia telanjektazi
 - **2. Radyasyon, Kimyasallar ve İlaçlar**
 - **3. Virüs ilgili Lösemiler**
 - Retrovirus : HTLV 1 & EBV



Akut Lösemi

b) Moleküler kanıtlar

1. Onkogenler :

- Hücre çoğalması veya farklılaşmasında yer alan proteinleri kodlayan genler.

2. Tümör Supresör Genler :

- Normalde hücre bölünmesine engel olan genler.

Onkojen veya supresör genler içindeki değişiklikler
malign dönüşüme neden olur.



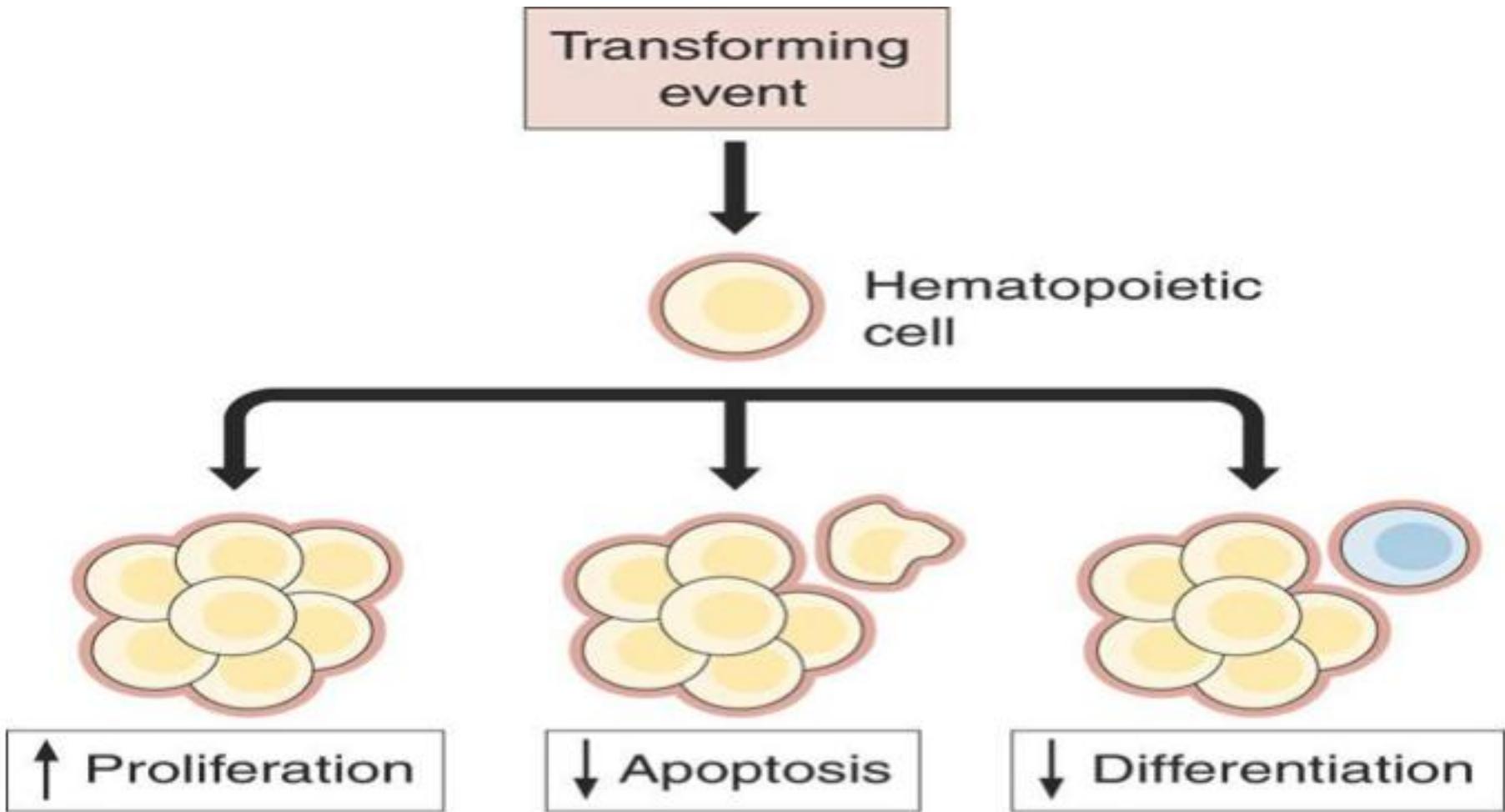
Akut Lösemi

Onkogen tarafından aktive edilebilenler:

- **Kromozom translokasyonu**
- **Nokta mutasyonları**
- **İnaktivasyon**

Genel olarak, birçok gen neoplastik dönüşümü sağlamak için değiştirilir.

Akut Lösemi



Mosby items and derived items © 2006 by Mosby, Inc.



Patofizyoloji

- Akut lösemiye bağlı morbidite ve mortalite :
 - Kan hücre sayısı ve fonksiyon eksikliği
 - Hayati organlara invazyon
 - Metabolik dengesizlik ve sistemik bozukluk,



Patofizyoloji

A. Kan hücre sayısı veya fonksiyonunda eksiklik

i. İnfeksiyon

- En sık ölüm nedenidir.
- Nötropeni ve fagositik fonksiyonda bozulma kaynaklıdır.

ii. Kanama

- DIK ve KC bozuklukları trombositopeni yapar.

iii. Anemi

- Normokromik - normositik anemi
- Anemi şiddeti hastalığın şiddetini yansıtır.
- Etkisiz eritropoiesis vardır.



Patofizyoloji

B. Hayati organlara invazyon

- Alt tipine göre değişir
- i. Hiperlökositoz
 - Kan viskozitesinde artış
 - Mikrotrombüsler veya akut kanamaya yatkınlık
 - Organ disfonksiyonu: beyin, akciğer, gözler
 - Hatalı kan transfüzyonları
- ii. Lökostatik tümör
 - Nadir
 - Blastların damar duvarını aşındırarak vasküler sistemde psödotümör oluşturulması
- iii. Gizli nüks
 - Testis ve meninks (SSS)

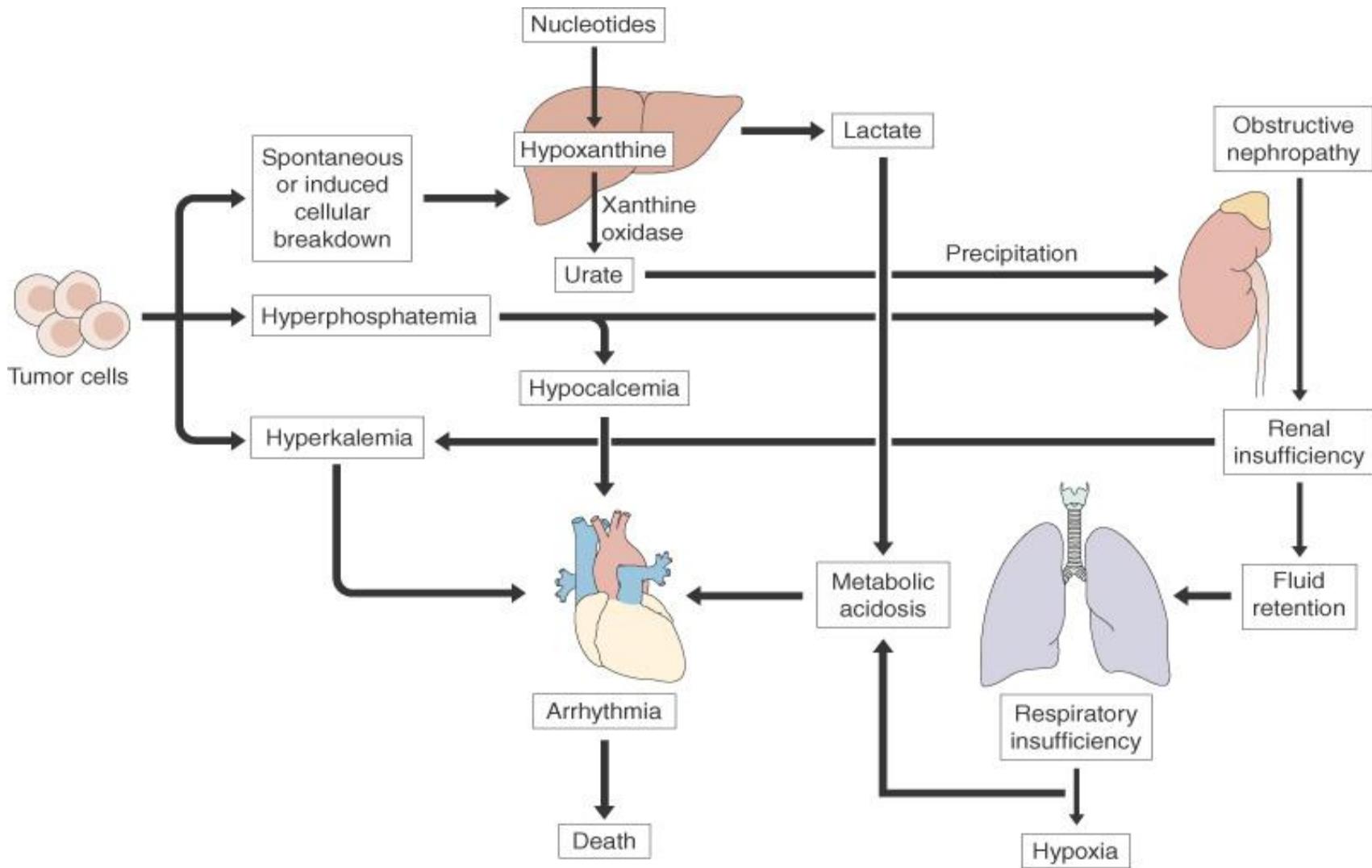


Patofizyoloji

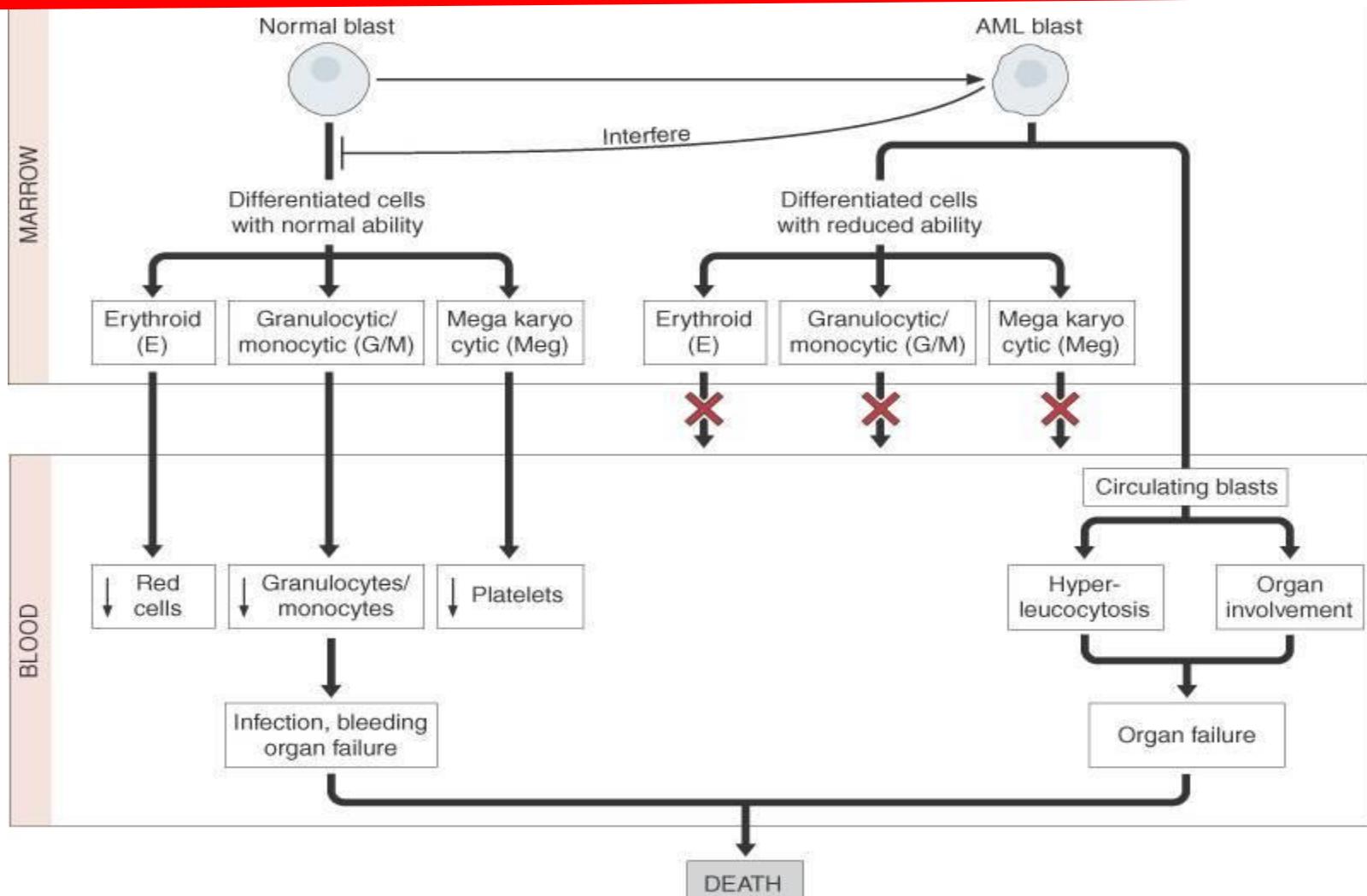
C. Metabolik dengesizlik

- Hastalık veya tedavi nedeniyle
- Hiponatremi: myeloblast vasopressin benzeri etkisi
- Hipokalemi: myeloblastların lizozim etkisi ile
- Hiperürisemi- lösemik blastlarda spontan lizis

Tümör lizis sendromu

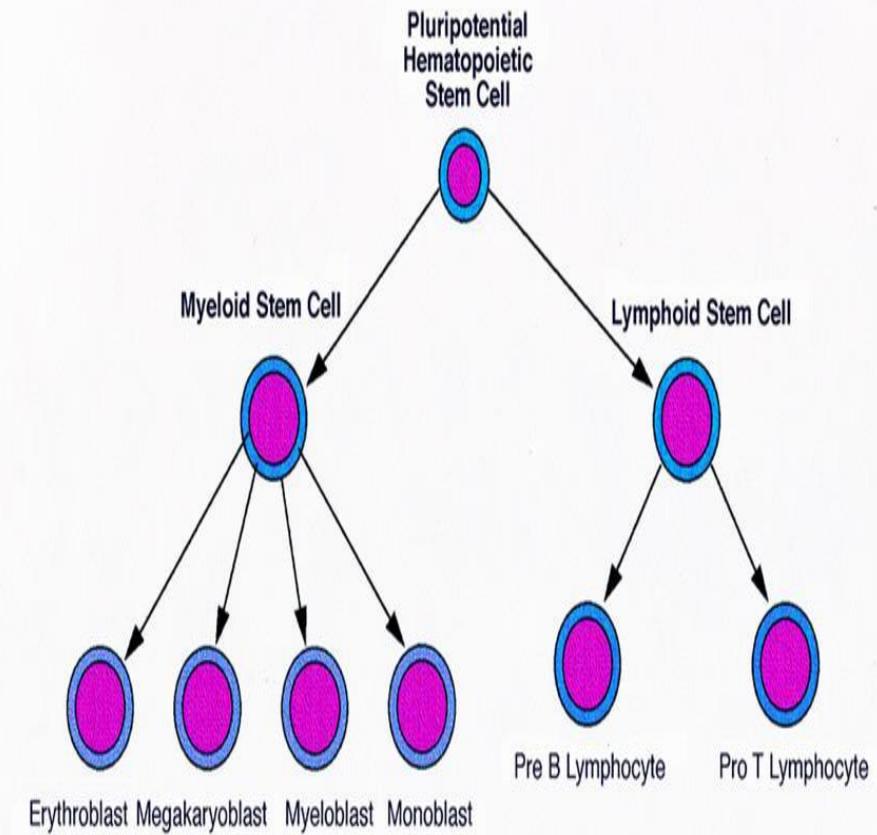


Patofizyoloji



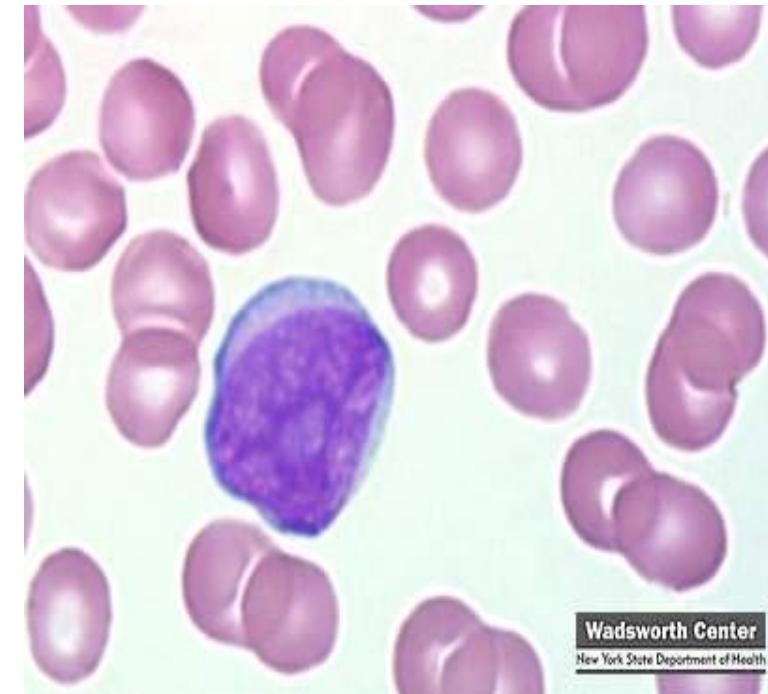
Sınıflandırma

- Akut lösemi:
 - Akut myeloid lösemi (AML)
 - İleri yaşta sık
 - Akut lenfoblastik lösemi (ALL)
 - Çocuklarda sık



Akut Lenfoblastik Lösemi (ALL)

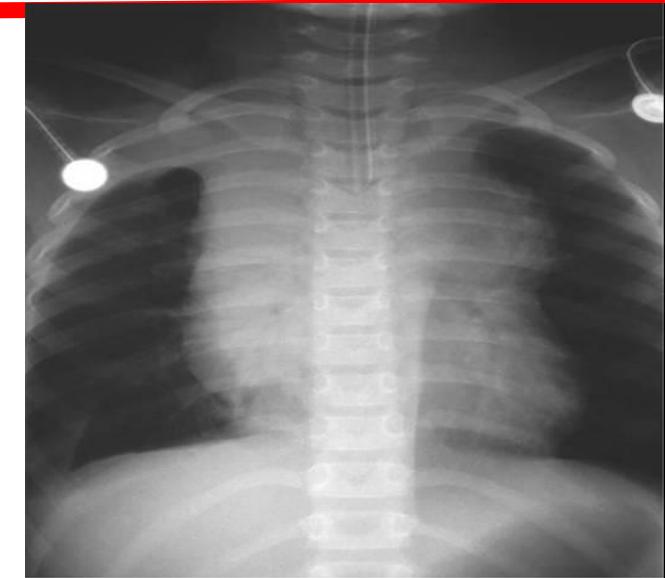
- Lenfositleri etkileyen kan kanseri
- Yaş, 2-10 yaşlarda yaygın
- 3-4. yılda pik.
- İnsidans yaşıla birlikte azalır ve 40 yaşından sonra ikincil bir artış.
- **Çocuklarda - en sık görülen lösemi**
 - Çocukluk lösemi %85



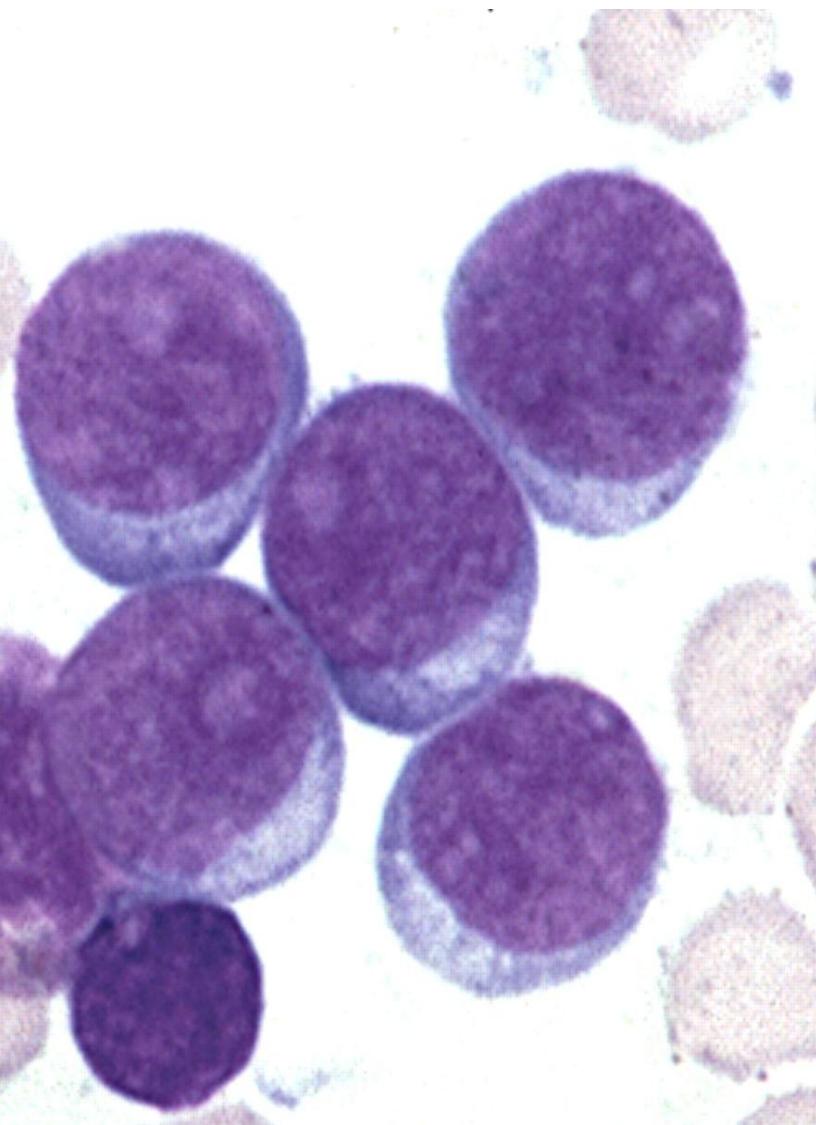
Akut Lenfoblastik Lösemi (ALL)

Spesifik bulgusu yok

- Kemik ağrısı
- Artrit
- Lenfadenopati
- Hepatosplenomegalı
- **Mediastinal kitle**
- **Testis şişmesi**
- **Meningeal sendrom**



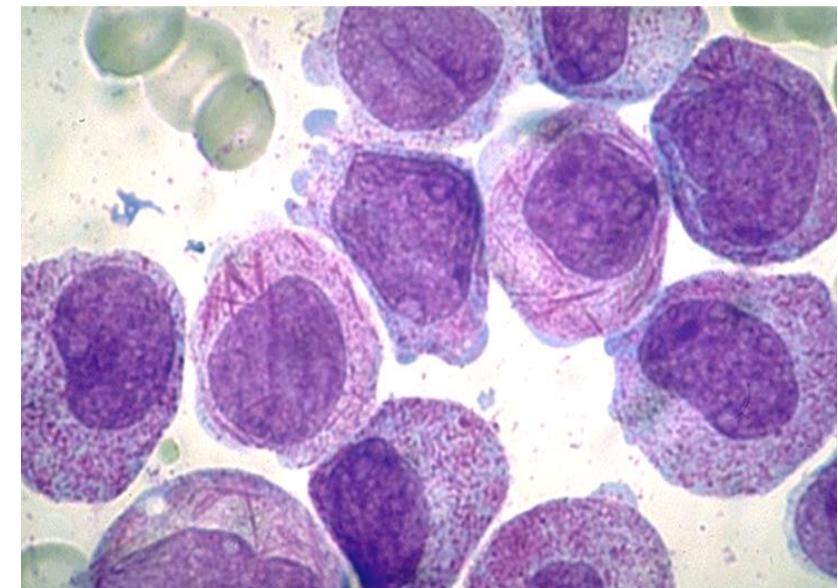
Akut Lenfoblastik Lösemi (ALL)



	Çocuklarda	Erişkinlerde
Fizik Muayene		
Ateş	50-60	35-55
Kanama	40-50	30-35
Kemik ağrısı	20-30	20-30
LAP	15-20	10-15
Hepatomegali	50-60	30-35
Splenomegali	50-60	50-60
Testis büyümesi	1	<1
Laboratuvar Bulguları		
Lökosit sayısı (*10 ⁹ /L)		
<10	50	40
>100	10	15
Hb düzeyi (g/dL)		
<8	50	30
>10	20	50
Platelet sayısı (*10 ⁹ /L)		
<50	50	50
>100	30	25

Akut Myeloblastik Lösemi (AML)

- Miyeloid öncüsünün
habis dönüşümü sonucu
- Çocukluk çağında nadir
(10% -15%)
- Yaşla birlikte görülmeye
sıklığı artar
 - Erişkinlerde % 80



- **Auer rods** patognomonik-
AML

Akut Myeloblastik Lösemi (AML)

Spesifik bulgu yok:

- **Dış eti hipertrofisi**
- Kemik ve eklem ağrısı
- Hepatosplenomegalı
- Lenfadenopati
- Nörolojik bulgular
- Deri bulgusu
- Böbrek hasarı
- DIC (APL; AML-M3)





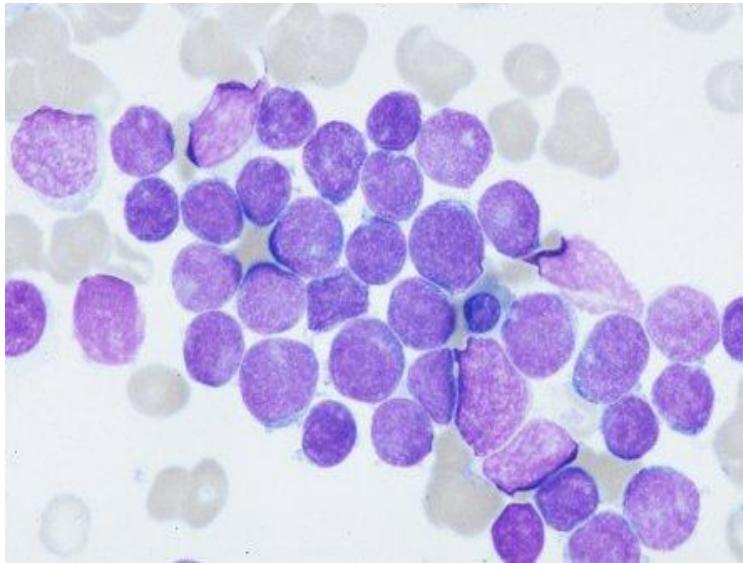
İncelemeler

1. Tam kan sayımı

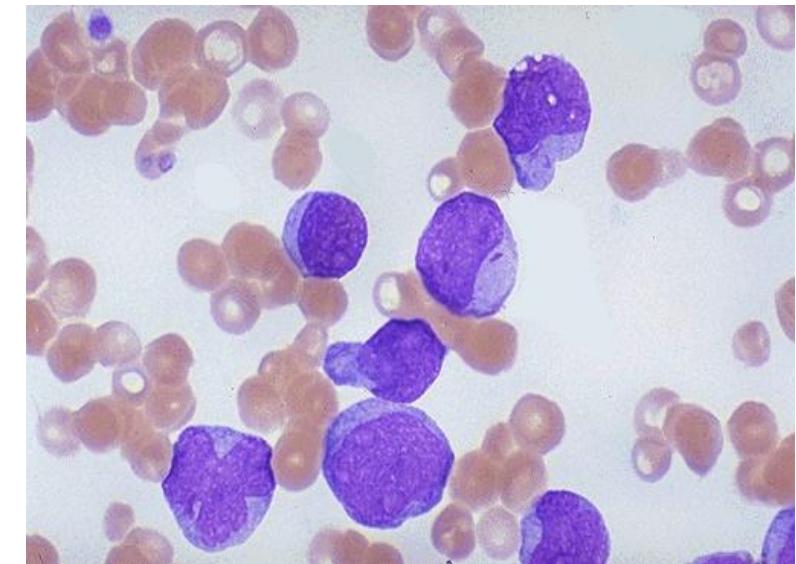
- Anemi
 - normokromik, normositik
- WBC $<1.0 \times 10^9/L$ to $>200 \times 10^9/L$,
 - Nötropeni ve
 - Blastik hücre
- Trombositopeni ($<10 \times 10^9/L$)

	Çocuk	Erişkin
Fizik Muayene		
Ateş	50-60	35-55
Kanama	40-50	30-35
Kemik ağrısı	20-30	20-30
LAP	15-20	10-15
Hepatomegali	50-60	30-35
Splenomegali	50-60	50-60
Testis büyümesi	1	<1
Laboratuvar Bulguları		
Lökosit sayısı (*10 ⁹ /L)		
<10	50	40
>100	10	15
Hb düzeyi (g/dL)		
<8	50	30
>10	20	50
Platelet sayısı (*10 ⁹ /L)		
<50	50	50
>100	30	25

incelemeler



Akut lenfoblastik lösemi

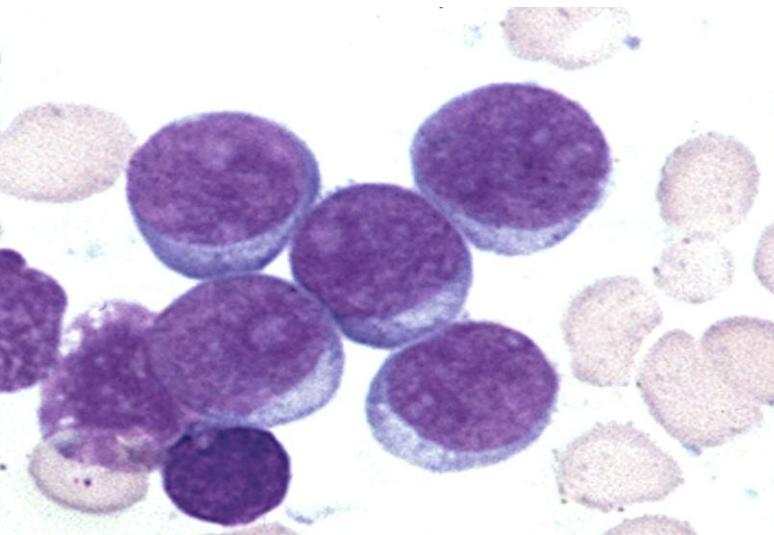


Akut myeloblastik lösemi

İncelemeler

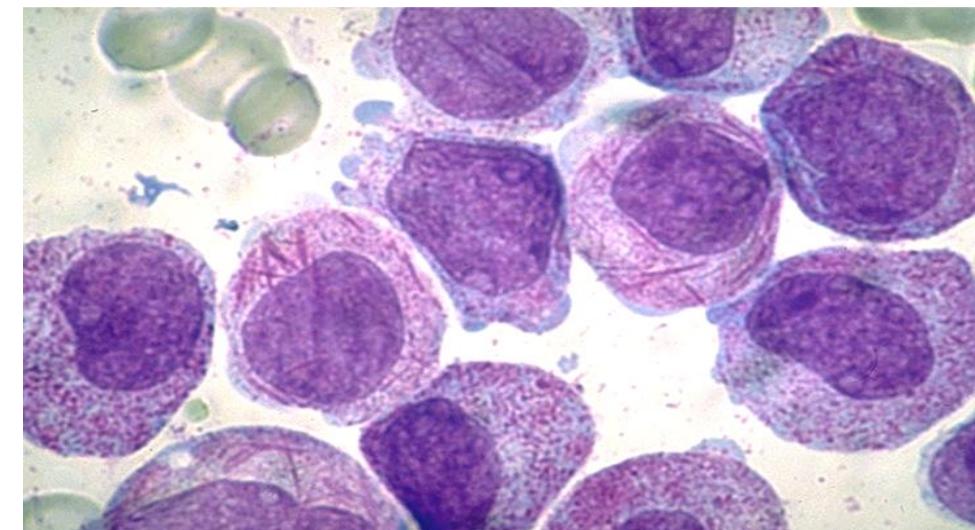
- **ALL (Lenfoblast)**

- **Blast boyutları** :küçük
- **Sitoplazma**: dar
- **Kromatin**: yoğun
- **Nükleolus** :belirsiz
- **Auer-rod**: yok



- **AML (Myeloblast)**

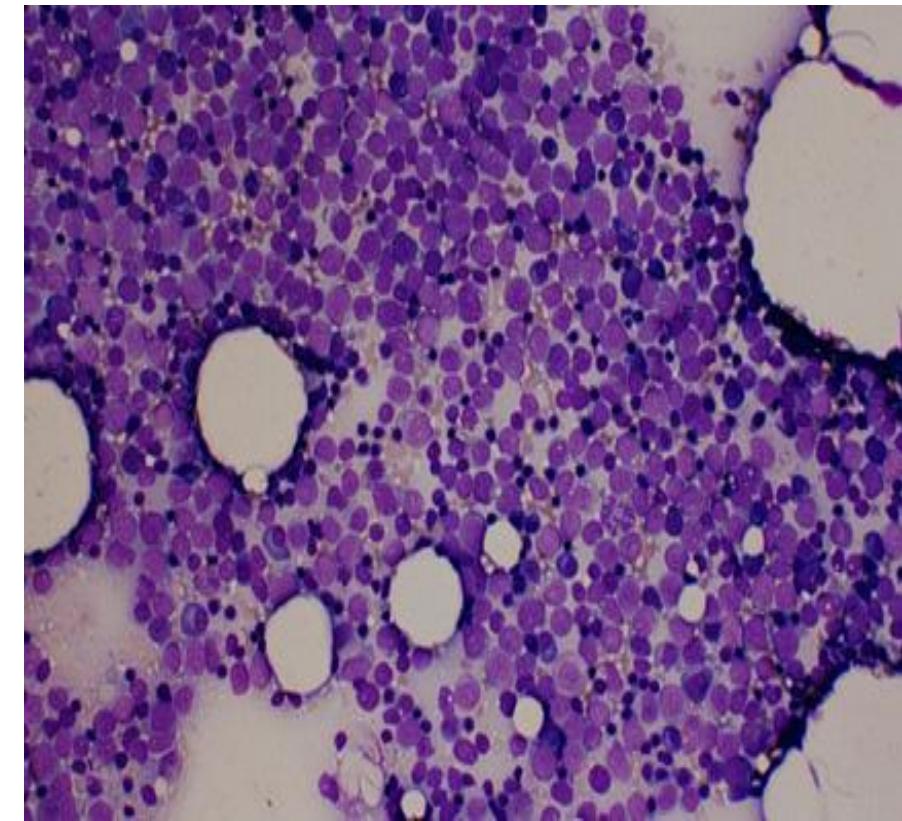
- büyük
- orta
- ince/dantelli
- tanınmış
- % 50 mevcut



İncelemeler

2. Kemik iliği aspirasyonu ve biyopsisi

- akut lösemiyi doğrular
- **Blast>% 20**
- Genellikle hiperselüler



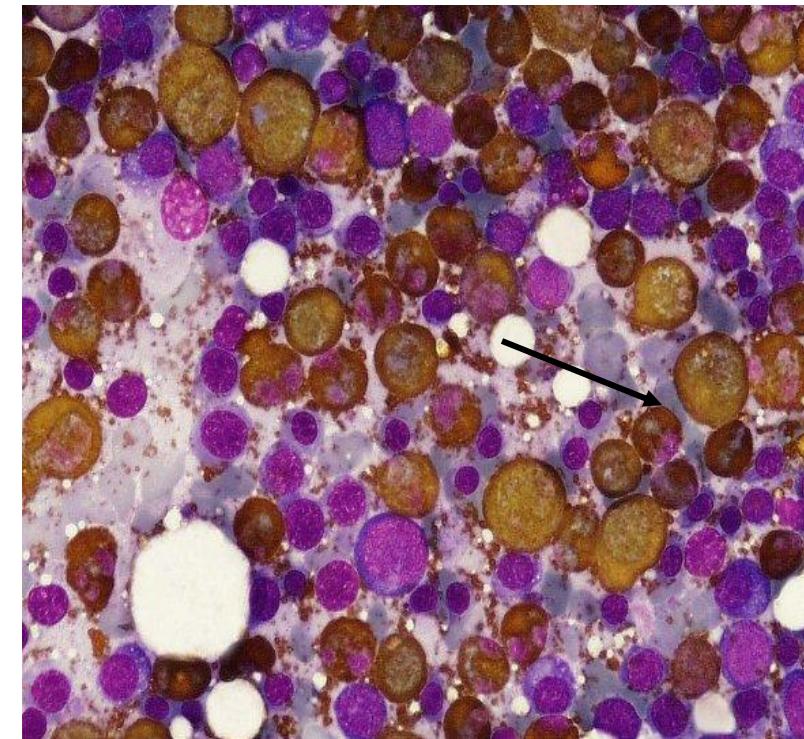
ALL için lenfoblast >%25 (WHO göre)

incelemeler

3. Sitokimyasal boyama

a) Peroksidaz (MPO):

- a) Negatif ALL
- b) Pozitif AML

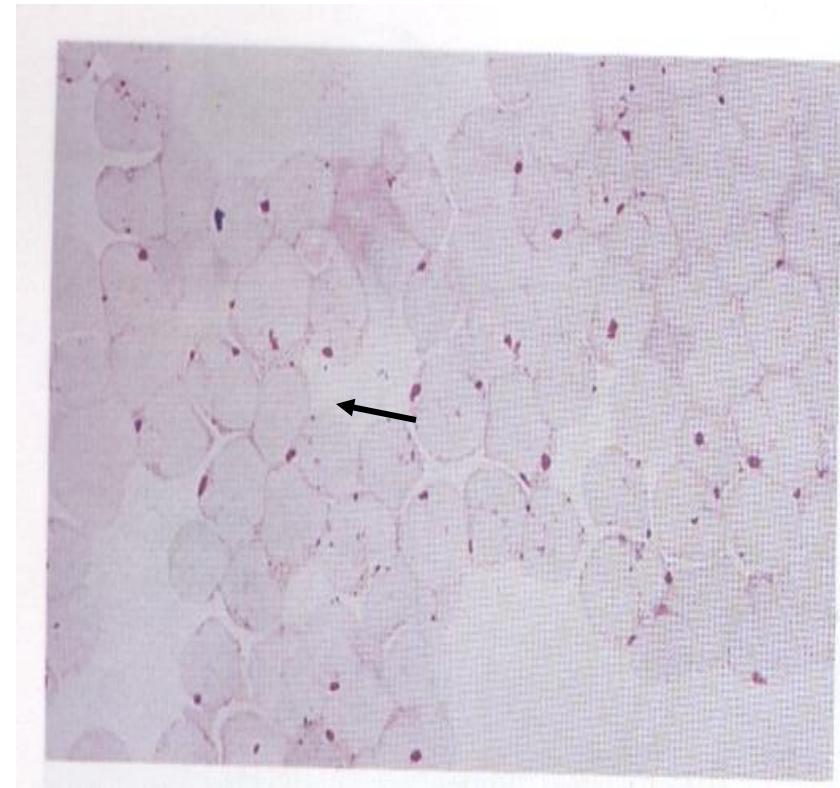


MPO pozitif myeloblast

incelemeler

b) Periodic acid schiff (PAS)

- Pozitif= ALL
- Negatif = AML

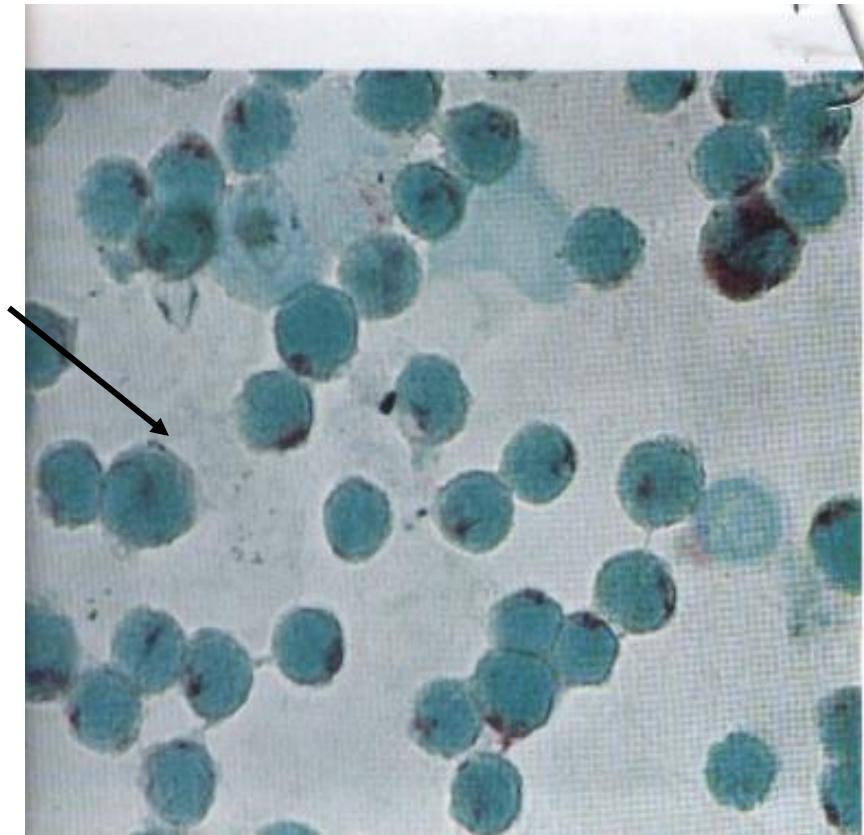


PAS pozitif lenfoblast

incelemeler

c) Asit Fosfataz:

- Fokal pozitif= T-ALL





Sitokimyasal incelemeler

AML- Sitokimya

Reaksiyon	M0	M1	M2	M3	M4	M5	M6	M7
Peroxidase (POX)	-	+	+	+	+/-	-	+/-	-
Sudan Black B	-	+	+	+	+/-	-	+/-	-
Unspecific esterases	-	-	-	-	+	+	-	-
PAS	-	-	-	-	-	-	+	-



incelemeler

4. Immunofenotip

- Blast hücreleri üzerinde mevcut olan antijenler tanımlar
- Löseminin; lenfoid veya miyeloid olup olmadığını belirler
(özellikle : sitokimyasal belirteçleri negatif ya da şüpheli olduğunda önemlidir. Örn: AML-M0)
- T-ALL ve B-ALL ayırimını sağlar

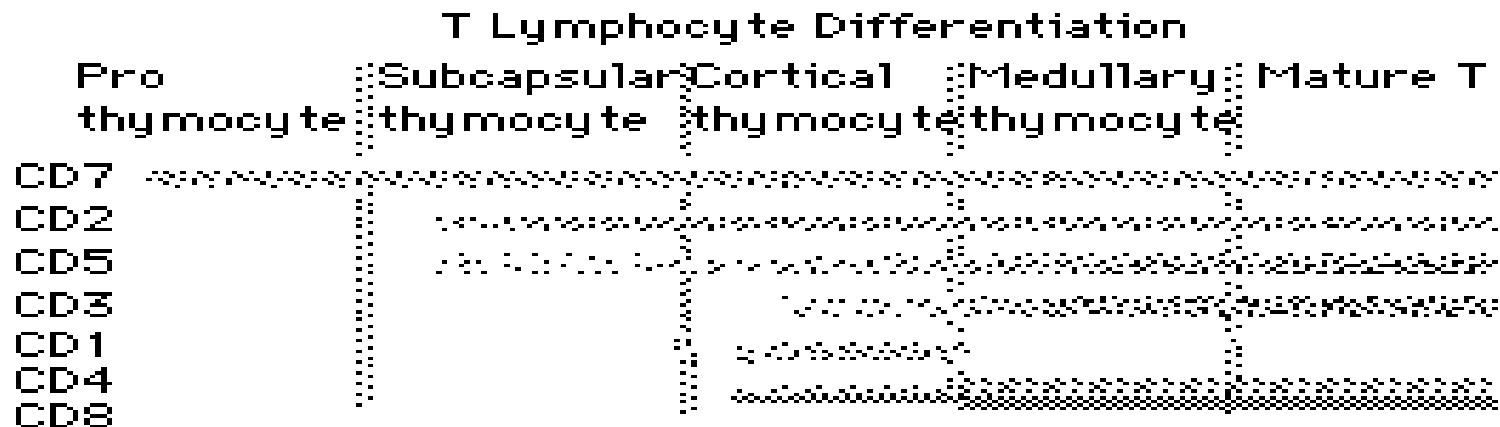
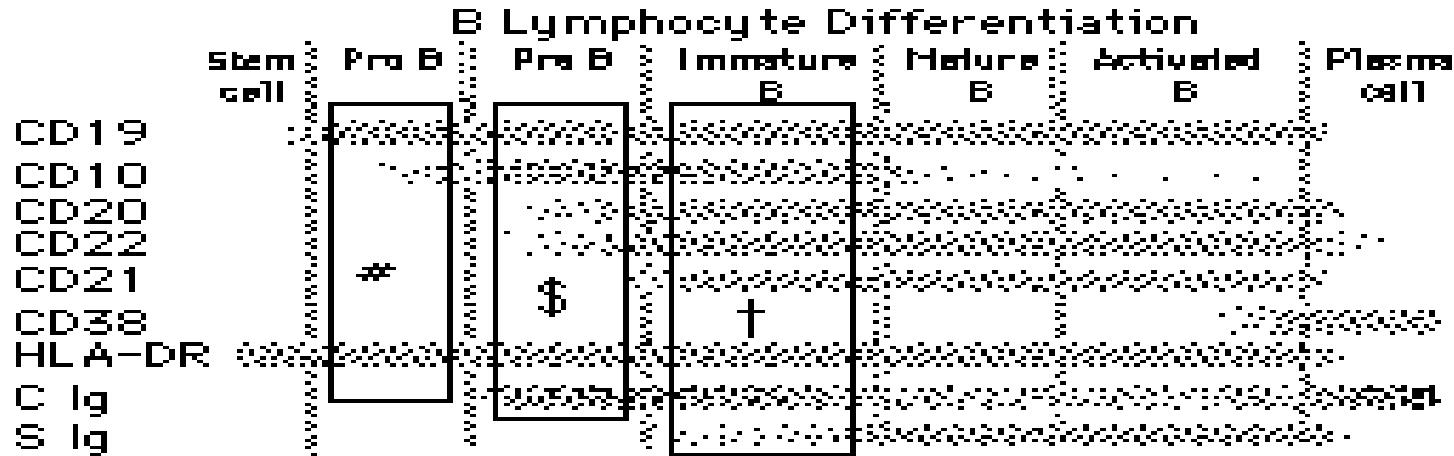


İncelemeler

4. Immunofenotip

- Bazı抗jenler prognostik öneme sahip
- Miyeloid ve lenfoid抗jen her ikisi de aynı blast hücrelerisinde ise: bifenotipik tip, nadir.
- Lösemi alt tipi tanımlamak mümkün. Örnek: AML M7 ; CD 61 gibi belirli bir yüzey işaretleyici vardır
- Monoklonal antikorlar (MoAb) lökositler üzerinde抗jene dayalı grup ve farklılaşma (CD) ile kaydedilmektedir.

incelemeler





İncelemeler

- Monoklonal antikorlar (McAb) farklılaşmış kümeler olarak kaydedilir (CD).
- ALL ve AML KARAKTERİZASYONU İÇİN kullanılan monoklonal antikorlar.

AML : **CD13, CD33**

- Eritroblast= CD71, Glikoforin-A⁺
- Monoblast= CD14, CD13, CD33⁺
- Megakaryoblast= CD41, CD42, CD61⁺

ALL : B-ALL CD10, CD19, CD22

 T-ALL CD3, CD7



Akut Lösemi- Immünenfotipleme

Antijen	M0	M1	M2	M3	M4	M5	M6	M7	ALL
HLA-DR	++	++	+	-	++	++	+	-	+
CD11b	+	+	+	-	+++	+++	-	-	-
CD13	+++	+++	+++	+++	+++	++	++	+	+/-
CD14	-	+	+	-	+++	+++	-	-	-
CD15	-	-	+++	+	+	+	-	-	-
CD33	+++	+++	+++	+++	+++	+++	++	+	+/-
CD41, CD61	-	-	-	-	-	-	-	+++	-
Glikoforin A	-	-	-	-	-	-	+++	-	-
TdT	++	+	+	-	-	-	-	-	+++
CD117	+++	+++	++	+		++	++	+	-
CD2	+	+	-	++	++	-	-	-	+++
CD7	+	+	-	-	-	-	-	++	++
CD19	+		++	-	-	-	-	-	++++
CD34	+++	++	++	-	+	-	-	+	++



İncelemeler

5. Sitogenetik ve moleküler çalışmalar

- Lösemik klondaki anormallikleri tespit eder.
- Teşhis veya prognostik değeri vardır:
 - Örn: Philadelphia kromozomu: kromozomlar 9 ve 22 arasındaki translokasyon ürünüdür
 - Çok kötü prognos ilişkili

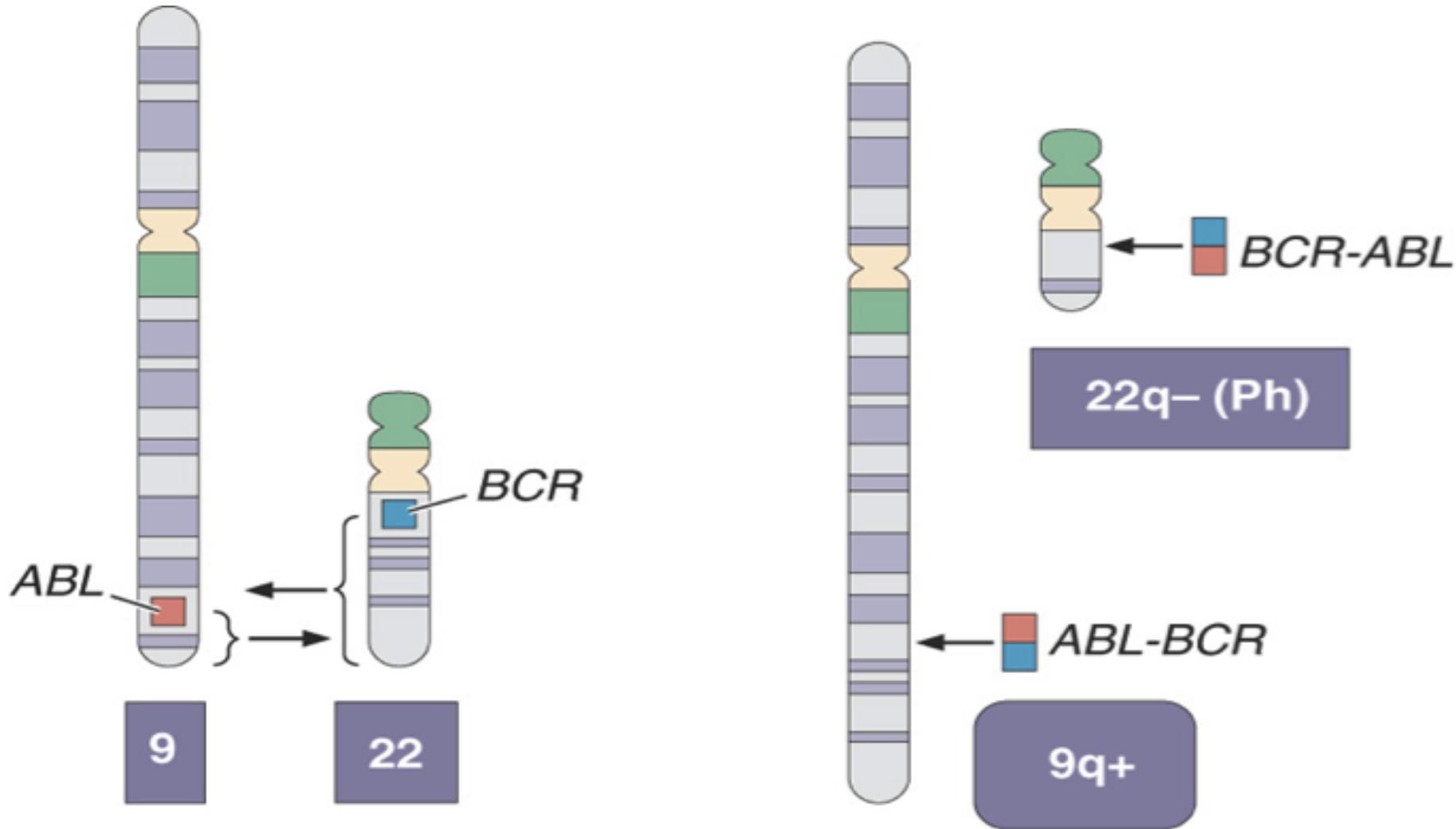


incelemeler

AKUT LÖSEMİ İLE İLİŞKİLİ YAYGIN KROMOZOM ANORMALLİKLERİ

- $t(8;21)$ = AML-M2
- $t(15;17)$ = AML-M3
- Inv 16 = AML-M4eo
- $t(9;22)$ = B-ALL
- $t(8;14)$ = B-ALL

Philadelphia kromozomu





Diger

6. Biyokimyasal tarama

- Lökosit sayısı çok yüksek - böbrek yetmezliği ve hiperürisemi

7. Akciğer grafisi

- Mediastinal kitle T-ALL hastalarında % 70

8. Lomber ponksiyon

- İlk evreleme, beyin omurilik sıvısında lösemi hücrelerini saptamak için yapılır, SSS tutulumu gösterir.
- Akut lenfoblastik lösemide yapılır.

AML- WHO 2016 Sınıflaması

AML ve İlişkili Neoplaziler

Tekrarlayan genetik anormallikler ile birlikte olan AML

- t(8;21)(q22;q22.1);RUNX1-RUNX1T1'in eşlik ettiği AML
- inv(16)(p13.1q22) veya t(16;16)(p13.1;q22);CBFB-MYH11'in eşlik ettiği AML
- PML-RARA'nın eşlik ettiği APL
- t(9;11)(p21.3;q23.3);MLLT3-KMT2A'nın eşlik ettiği AML
- t(6;9)(p23;q34.1);DEK-NUP214'nın eşlik ettiği AML
- inv(3)(q21.3q26.2) or t(3;3)(q21.3;q26.2); GATA2, MECOM' un eşlik ettiği AML
- t(1;22)(p13.3;q13.3);RBM15-MKL1'in eşlik ettiği AML (megakaryoblastik)
- Provizyonel antite: BCR-ABL1'in eşlik ettiği AML
- Mutasyona uğramış NPM1'in eşlik ettiği AML
- Biallelik mutasyona uğramış CEBPA'nın eşlik ettiği AML
- Provizyonel antite: Mutasyona uğramış RUNX1'in eşlik ettiği AML

Myelodisplazi ilişkili değişiklıkların eşlik ettiği AML

Tedavi ilişkili myeloid neoplaziler

AML, NOS

- Minimal farklılaşmanın eşlik ettiği AML
- Maturasyonun olmadığı AML
- Maturasyonun olduğu AML
- Akut myelomonositik lösemi
- Akut monoblastik/monositik lösemi
- Akut eritroid lösemi
- Akut megakaryoblastik lösemi
- Akut bazofilik lösemi
- Myelofibrozis ile birlikte olan akut panmyelozis
- Granülositik olgunlaşma gösteren akut myeloblastik lösemi
- RARA rearranjmanı göstermeyen APL

Myeloid Sarkom

Down sendromu ilişkili myeloid proliferasyonlar

- Geçici Anormal Myelopoezis (TAM)
- Down sendromu ilişkili myeloid lösemi

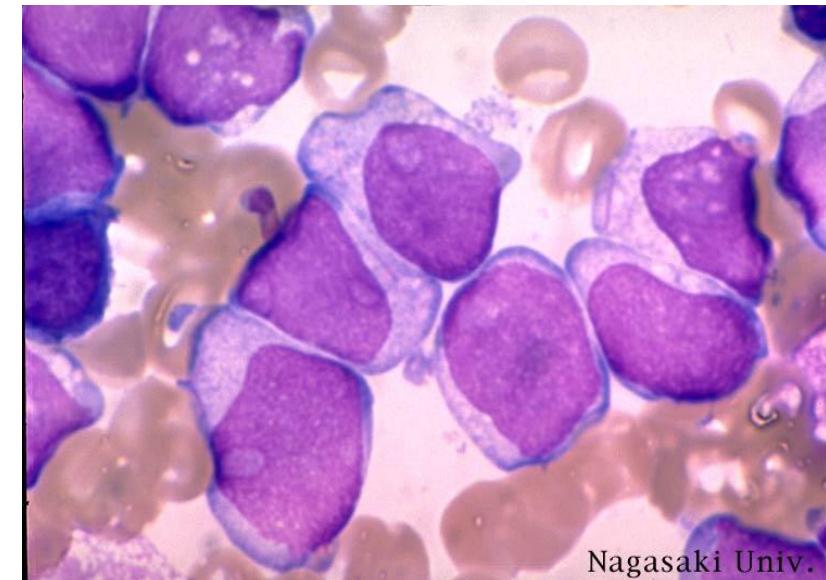
AML- FAB Sınıflaması

		Morphology	MPO	SBB	Specific esterase	Nonspecific esterase	PAS
M0	Acute myeloblastic leukemia: minimally differentiated	>30% blasts No granules	Not present	Not present	Not present	Not present	Not present
M1	Acute myeloblastic leukemia with no maturation	>30% blasts Few granules +/- Auer rods	Present	Present	Can be Present	Not present	Not present
M2	Acute myeloblastic leukemia with maturation	>30% blasts Granules common + Auer rods	Present	Present	Can be Present	Not present	Not present
M3	Acute promyelocytic leukemia	>30% blasts Prominent granules ++ Auer rods Faggot cells	Present	Present	Present	Not present	Not present
M4	Acute myelomonocytic leukemia	>30% blasts >20%monocytes + Auer rods	Present	Present	Present	Present	Not present
M4 eo	Acute myelomonocytic leukemia With eosinophilia	>30% blasts >20%monocytes >5% abn eos + Auer rods	Present	Present	Present	Present	Not present
M5	Acute monoblastic leukemia with or without maturation	>30% blasts>80% monocytes with/without differentiation	Can be Present	Can be Present	Can be Present	Present	Not present
M6	Acute erythroleukemia	>30% myeloblasts >50% megaloblasts + Auer rods	Present: Myeloblasts	Present: Myeloblasts	Present: Myeloblasts	Not Present	Present: Erythroblasts
M7	Acute megakaryocytic leukemia	>30% Megakaryoblasts Cytoplasmic budding	Not present	Not present	Can be Present	Not present/Present	Not present

FAB: Akut Myeloid Lösemi-M0

M0: Minimal farklılaşma gösteren AML

- AML nin %5-10 u
- MPO, PAS ve NSE ile negatif veya %3+ blast
- Blastlar B ve T lenfoid antijeni, platelet glikoprotein ve eritroid glikoforin A ile negatiftir
- Myeloid antijenler: CD13, CD33 ve CD11b pozitif.

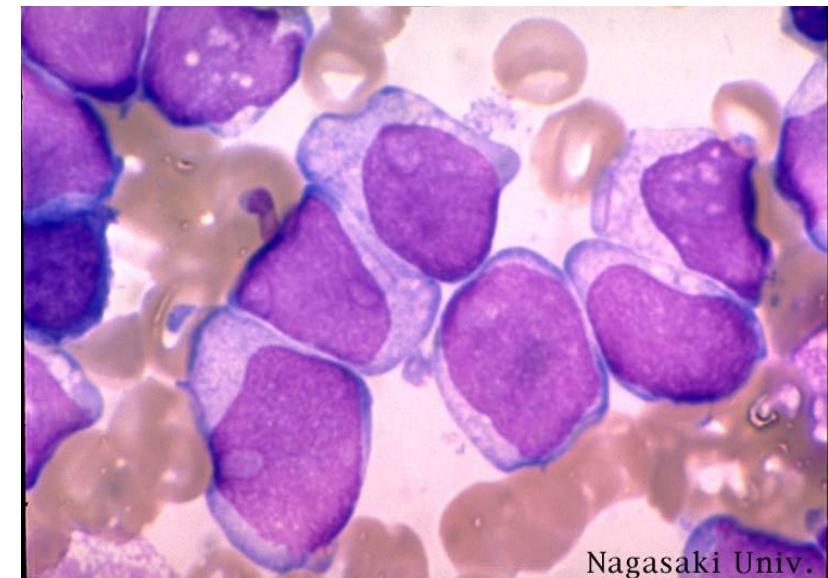


Nagasaki Univ.

FAB: akut myeloid lösemi-M1

M1: Olgunlaşma göstermeyen

- AML; %10 - 20
- >%90 hücre myeloblast
- >%3 MPO + blast
- +8 sık görülür
- Myeloid antijen : CD13, CD33 pozitif.



Nagasaki Univ.

FAB: akut myeloid lösemi-M2

M2: AML olgunlaşma gösteren

- En yaygın AML
 - %30 - 40 AML
- 20% - 90% myeloblast
- >3% MPO + blast
- ~ 15% + t(8:21)

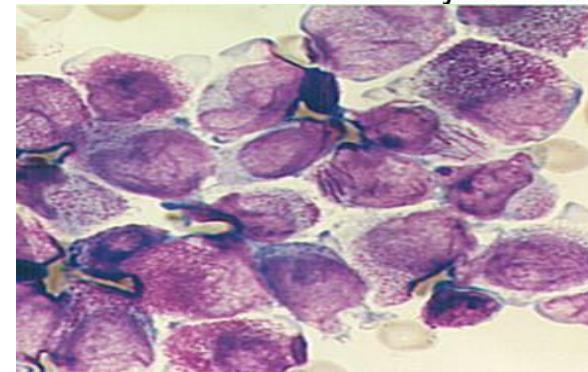
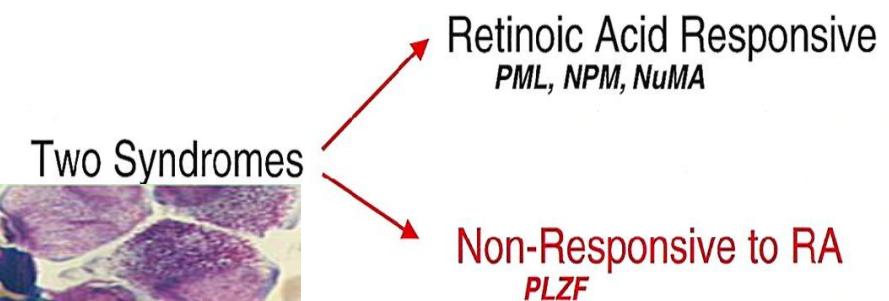
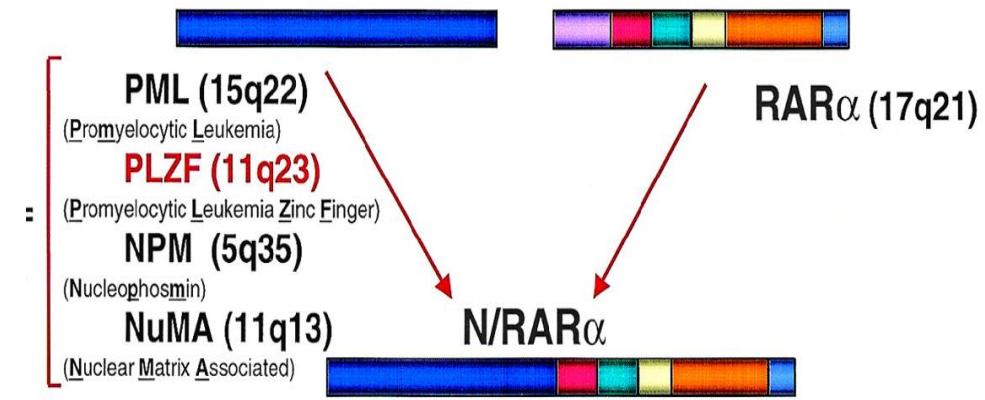


FAB: akut myeloid lösemi-M3

M3 : Akut Promyelositik Lösemi (APML)

- %10-15
- İlik hücreleri hipergranullü promeyelositlerde artış
- Auer rods/ faggot hücreler görülebilir
- ≥ 30 promyelosit
- Klasik-Hipergranular, 80% lökopenik
- Variant-Hipogranular, lökositoz
- Granül prokoagülanların (tromboplastin gibi) içeren - masif DIC
- **t(15:17) tanısal**
- **En iyi pronoza sahip**

Molecular Pathogenesis of APL



FAB: akut myeloid lösemi-M3

APL'de koagülopati mekanizması

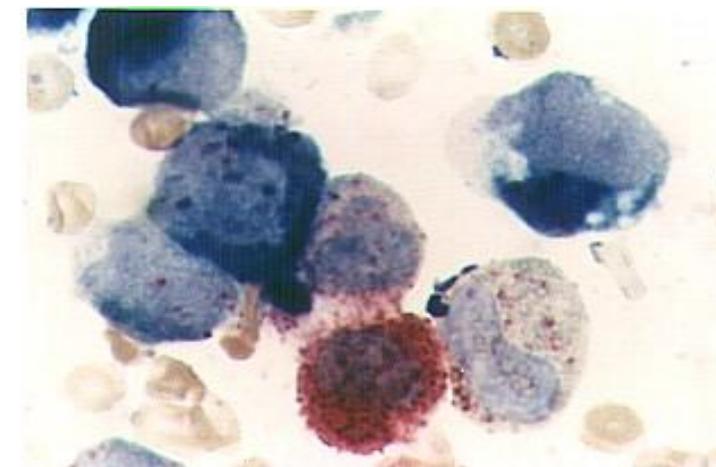
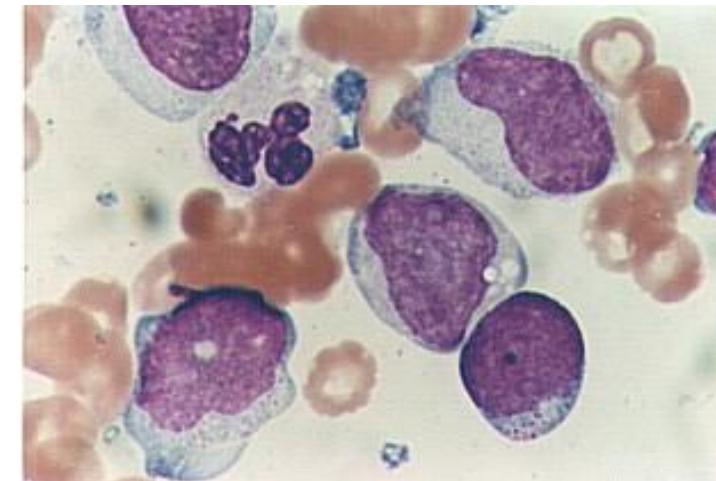
Mekanizma	Mediatörler
DIC	Tissue factor Cancer procoagulant
Fibrinolysis	Cytokines (IL-1, TNF) tPA, uPA, PAI-1 Annexin
Proteolysis	Elastases (targets include fibrinogen and vWF)

Abbreviations: IL-1, interleukin-1; PAI-1, plasminogen activator inhibitor-1; TNF, tumor necrosis factor; tPA, tissue-type plasminogen activator; uPA, urokinase; vWF, von Willebrand factor.

FAB: akut myeloid lösemi- M4

M4: Akut Myelomonositik Lösemi

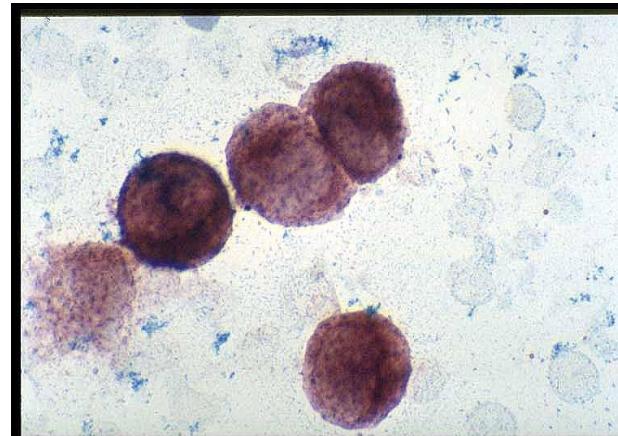
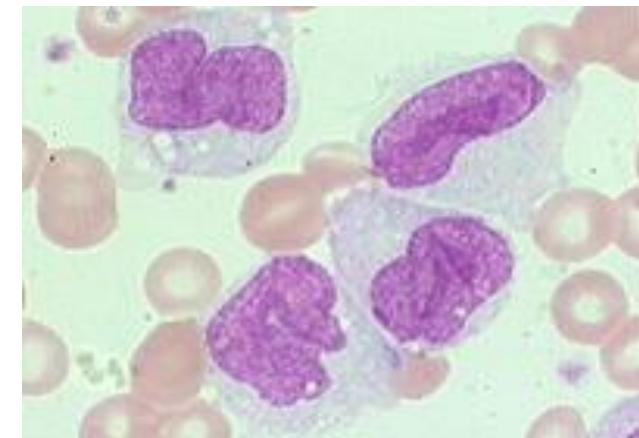
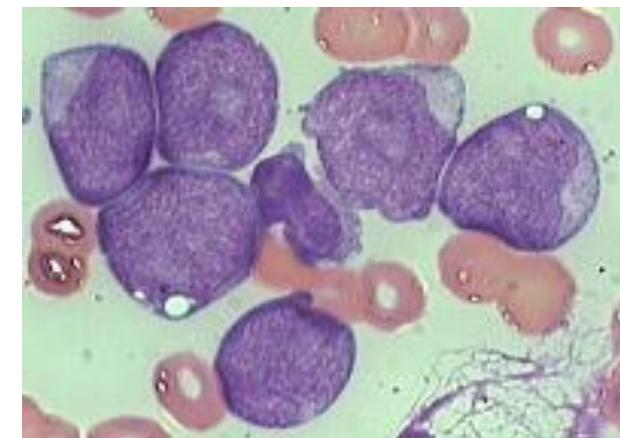
- 10-15%
- MSS tutulumu sık
- Monositler ve promonositler 20% - 80%
- Monositoz > 5.000
- NSE (esteraz)+
- M4 eosinofili (M4-Eo), del/inv 16q
 - % 6-35 Kİ de eozinofili



FAB: akut myeloid lösemi- M5

M5: Akut Monoblastik Lösemi

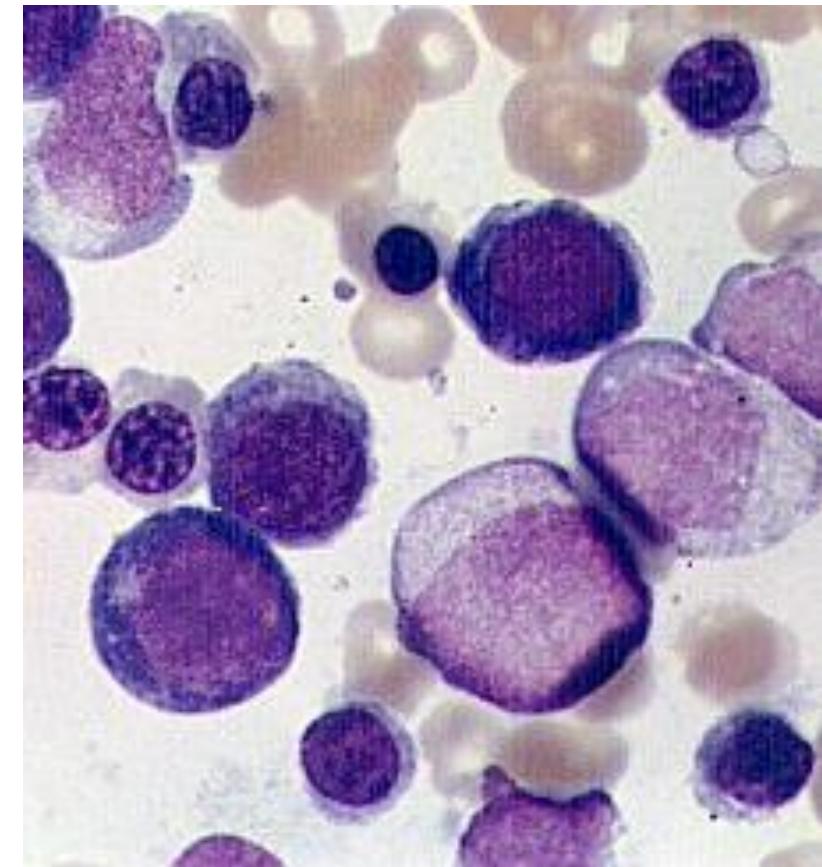
- 10-15%
- <5%
- Genellikle dış etleri ve deri infiltrasyonu
- Zayıflama, kanama ve eritemli cilt döküntüsü yaygın
- MPO/SBB= negatif



FAB: akut myeloid lösemi- M6

M6: Eritrolösemi (Di Guglielmo)

- <5%
- Tüm çekirdekli kemik iliği hücrelerinin, % 50 ya da daha fazlası eritroid ön-hücrelerdir,
- Geri kalan noneritroid hücrelerin %30 ya da daha fazlası miyeloblasttır (eğer <% 30 ise miyelodisplazi olmalı)
- Glikoforin A ve CD71= +++



FAB: akut myeloid lösemi- M7

M7: Akut Megakaryoblastik Lösemi

- <5%
- Fibrosis vardır.
- Platelet peroksidaz (elektron mikroskopda) veya vWF veya glikoprotein karşı antikor +
- $\geq %50$ megakaryosit





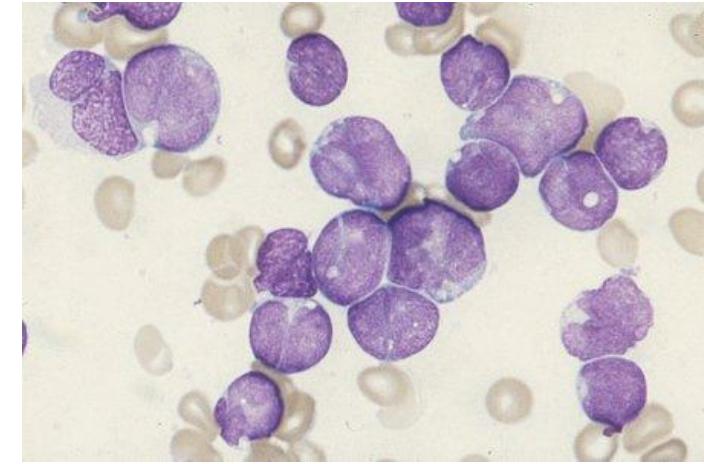
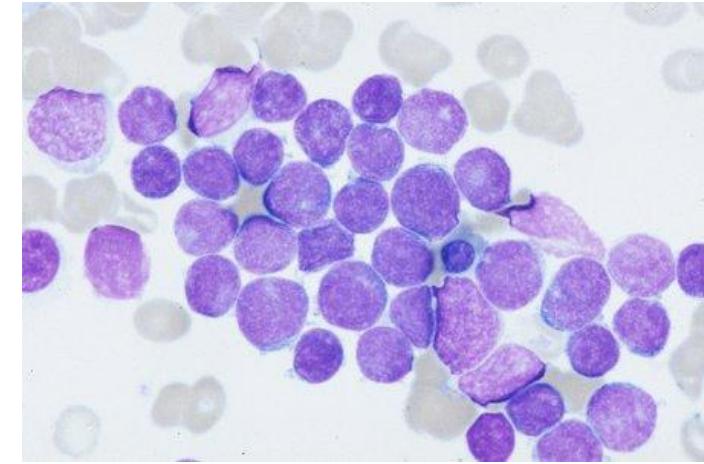
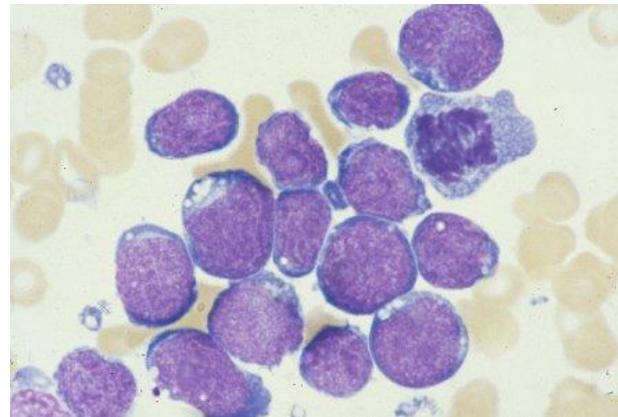
WHO sınıflaması - ALL

- **Prekürsör B Lenfoblastik Lösemi/Lenfoma (ALL/LBL):**
 - ALL: çocuklarda sık (çocukluk çağında ALL %80-85);
 - LBL: Genç erişkinlerde ve nadir;
 - FAB L1 veya L2 blast morfoloji
- **Prekürsör T ALL/LBL:**
 - Çocukluk çağında ALL %15
 - Erişkin ALL %25
- **Burkit Lösemi/Lenfoma**
 - FAB- L3

FAB: Akut Lenfoblastik Lösemi

Akut lenfoblastik lösemi(ALL)*

- L-1 %85
- L-2 %14
- L-3 (Burkit) %1 çocukluk dönemi



ALL - Kötü Prognostik Faktörler

	Standart	Kötü
Yaş	Genç (<35)	İleri yaş (>35)
Sitogenetik	Hiperdiploidi	Ph+, t(4;11)
Lökosit sayısı	<30.000/ μ L	>30.000 / μ L (B-ALL) >100.000 / μ L (μ T-ALL)
İmmünofenotip	Timik-ALL	Pro-B-ALL Erken T-ALL Matür T-ALL
Tam yanıta (TR) kadar geçen süre	<2-4 hafta	>2-4 hafta
Minimal kalıntı hastalık (MRH)	Negatif	Pozitif



AML Risk Sınıflaması

Risk Grubu	Genetik Anormallikler
İyi risk grubu	<ul style="list-style-type: none">t(8;21)(q22;q22.1);RUNX1-RUNX1T1inv(16)(p13.1q22) veya t(16;16)(p13.1;q22);CBFB-MYH11Biallelik mutasyona uğramış CEBPAFLT3-ITD yokluğunda mutasyona uğramış NPM1 (*allel yükünün ölçülebildiği durumlara düşük allel oranlı FLT3-ITD eşlik edebilir)
Orta risk grubu	<ul style="list-style-type: none">Yüksek allel oranlı FLT3-ITD + mutasyona uğramış NPM1FLT3-ITD yokluğunda wild tip NPM1 (*allel yükünün ölçülebildiği durumlara düşük allel oranlı FLT3-ITD eşlik edebilir)t(9;11)(p21.3;q23.3);MLLT3-KMT2Aİyi yada yüksek risk grubu olarak sınıflandırılmamış sitogenetik anormallikler
Yüksek risk grubu	<ul style="list-style-type: none">t(6;9)(p23;q34.1);DEK-NUP214t(v;11q23.3); KMT2A yeniden düzenlenmesit(9;22)(q34.1;q11.2); BCR-ABL1inv(3)(q21.3q26.2) or t(3;3)(q21.3;q26.2); GATA2, MECOM(EVI1)-5 veya del(5q); -7; -17/abn(17p)Kompleks karyotipMonozomal karyotipWild tip NPM1 ve yüksek allel oranlı FLT3-ITD +Mutasyona uğramış RUNX1Mutasyona uğramış ASXL1Mutasyona uğramış TP53



TEDAVİ - Stratejisi

- **İndüksiyon kemoterapisi**
 - Amaç: Tam yanıt elde etmektir
 - Kemik iliğinde blast sayısı < 5% düşürmek ve Normal periferik kan tablosu
- **SSS proflaksi - ALL (radyoterapi, mtx, ara-c, dxm)**
 - Amaç: SSS hastalığını önlemek
- **Remisyon sonrası tedavisi**
 - Amaç: Kalıntı hastalık yok etmek
 - Intensifikasyon : Kemoterapi (KT)**
 - Konsolidasyon: Allojeneik KHN/KT**
 - İdame: KT**

www.drfevzialtuntas.com
faltuntas@hotmail.com